

۱۰۳۵ بیت نخست

دقتر اول شوی مولانا

شرح استاد محمد حسین گلستان زاده

اصغر محمود آبادی

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

شماره ۵۷-۱

سرشناسه : گلستان زاده، محمدرحیم، ۱۳۰۰ - ۱۳۸۲.

عنوان و نام پدیدآور : شرح استاد محمدرحیم گلستان زاده اهری بر دفتر اول مثنوی

مشخصات نشر : اهر: اصغر محمود آبادی، ۱۳۹۴.

مشخصات ظاهری : ۲۴۰ ص.: مصور

شابک : 978-600-04-2427-5

وضعیت فهرست نویسی : فیا

یادداشت : فهرست نویسی کامل این اثر در نشانی: <http://opac.nlai.ir> قابل دسترسی است

یادداشت : واژه نامه

یادداشت : کتابنامه

شناسه افزوده : محمودآبادی، اصغر، ۱۳۴۲

شماره کتابشناسی ملی : ۳۷۸۷۷۸۸

نام کتاب : دفتر اول مثنوی مولانا شرح استاد محمد حسین گلستان زاده اهری

تدوین و تألیف : اصغر محمود آبادی

خوشنویس : احد حسین زاده

طراح روی جلد : هاجر میزبان

ویراستار: عارفه تار محمدی

نوبت چاپ: اول سال: ۱۳۹۴

چاپ: ستاره اهر

ناشر: مؤلف

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

تعداد صفحات: ۲۳۲-صفحه

قطع: وزیری

قیمت: ۱۲۵۰۰۰ ریال

فهرست مطالب

مقدمه/۴

زندگی مولانا/۷

مثنوی معنوی /۸

دیوان شمس/۹

شروح مثنوی معنوی مولانا جلال‌الدین/۱۱

کدامیک از این شروح از همه بهتر است/۱۳

شرح استاد محمد حسین گلستان زاده اهری/۱۴

تصاویر/۲۲۶

معرفی اثر به زبان انگلیسی/۲۳۱

مقدمه

شرح و تفسیر کتاب های دینی و ادبی از قدیم امری مرسوم و رایج بوده با گذشت زمان زبان گفتاری از زبان نوشته فاصله می گیرد و فهم آن دشوار می شود یا اندیشه های برتر باید برای افراد معمولی تجزیه و تحلیل شوند تا در کاسه فهم آنان جای گیرند. حتی تبدیل نظم به نثر نیز ما را در دریافت معنی آن یاری می کند. چند لایه بودن آثار ادبی دلیل دیگری بر تفسیر آن از سوی افراد آگاه و صاحب دل است. مثنوی معنوی که عده ای آن را قرآن عجم نامیده اند دریایی از اندیشه های والای مولاناست و چنانچه خواهیم دید شروح بسیاری بر آن نوشته اند برخی از این شرح ها از ده برابر کتاب نیز فراتر رفته اند تا سخنان نغز و پرمغز پیر قونیه را به فهم خواننده نزدیک کنند و اگر فرصت دست دهد خواندن این آثار روح و جان را می تواند شرح کوتاه مختصر آثار ادبی کاری بایسته و لازم است تا افرادی که وقت کمی دارند از دریای این کتاب ها سهم خود را بگیرند.

مرحوم محمد حسین گلستان زاده که بیش از سی سال از عمر خود را صرف تعلیم و تربیت کرده دست به کاری بدیع زده و دفتر اول مثنوی را موجز و مختصر شرح داده و در زمان حیات خود آن را جهت خوشنویسی در اختیار آقای احد حسین زاده از خوشنویسان نامی اهر که از فارغ التحصیلان ادبیات فارسی است گذاشته تا زیبایی اثرش را دو چندان کند. شاید اگر اجل مهلت می داد بقیه مثنوی نیز همین سرنوشت را می یافت اما شرح ۱۰۳۵ بیت از دفتر اول نیز ذی قیمت است و حتی برخی از ادبا این دفتر را جانمایه مثنوی دانسته اند و خوشحال هستیم که شرح بخش عمده ای از دفتر اول مثنوی اینک در اختیار ماست در اینجا لازم است، ابتدا با زندگی آن مرحوم بیشتر آشنا شویم:

مرحوم محمدحسین گلستان زاده در سال ۱۳۰۰ شمسی در اهر به دنیا آمد. تحصیلات ابتدایی را در سال ۱۳۱۴ در دبستان همت به پایان رساند. در سال ۱۳۲۶ با سمت معلمی در وزارت فرهنگ استخدام شد و در دبستان خسرو علاوه بر تدریس ناظم مدرسه شد. در سال ۱۳۲۷ از این سمت استعفا داد. در همین سال هم زمان با تصدی آموزگاری پایه دوم دبستان خسرو در دبستان مازیار سری دوم مشغول تدریس شد. در این دهه و حتی دهه های بعد مدرک تحصیلی اغلب معلمان همان ششم دبستان بود. رفته رفته برخی از معلمان ادامه تحصیل داده و مدرک سوم دبیرستان خود را اخذ کردند. از جمله این مرحوم موفق به کسب مدرک سوم دبیرستان شد و در سال ۱۳۳۴ تحصیلات دانشسرای مقدماتی را به پایان برد. که هم زمان بود با افتتاح دبیرستان نوبنیاد و او مشغول تدریس در این دبیرستان شد دبیرستان نوبنیاد از سال ۱۳۳۶ به دبیرستان رضا شاه کبیر (سابق) تغییر نام یافت.

در سال ۱۳۲۶ با همکاری آقای عطری کتابفروشی سعدی را دایر کرد. پس از چندی از شریک خود جدا شد و کتابفروشی حافظ را تاسیس نمود. محل این دو کتابفروشی در بازارچه «بالامجید قباغی» اهر بود. کتابفروشی حافظ بعدها به چهارراه پلیس که امروزه چهارراه معلم نام دارد و بعداً به میدان شهرداری انتقال یافت. آن مرحوم از سال ۱۳۴۶ از مشغله کتابفروشی دست کشید. در سال ۱۳۴۲ از دانشگاه تبریز قبول شد. همراه با مرحوم پیرخجسته و آقای احمد برهانی با ماشین فولکسی که داشتند به تبریز می رفتند و پس از دو سه روز اقامت در این شهر و حضور در کلاس های درس به اهر برمی گشتند.

مدتی با سمت مسئول آموزش و تربیت معلم اداره آموزش و پرورش مشغول کار بود در سال ۱۳۵۴ مدیریت دبیرستان همت را به عهده گرفت و اندکی پس از انقلاب اسلامی به افتخار بازنشستگی نایل آمد. وی هم زمان با خدمت در آموزش و پرورش در امور عام المنفعه نیز شرکت داشت. از جمله همراه با مرحومین شایگان، محمودیان، پیرخجسته و رستمی به عنوان اعضای هیئت مدیره، بیمارستان قدیم شهر را احداث نموده و بر پیشرفت آن نظارت داشتند. پس از شروع به بازسازی مسجد شیخ عماد با رحلت امام جمعه اهر مرحوم میرصادق آل محمد کارهای

عمرانی این مسجد ناتمام ماند و مرحوم گلستان زاده در تکمیل آن زحمت زیادی کشید. سرانجام او در سال ۱۳۸۲ به جوار حضرت حق پیوست.

لازم دیدم علاوه بر اصل اثر که به صورت خوشنویسی شده از سوی آقای حسین گلستان زاده فرزند آن مرحوم برای انتشار در اختیار این جانب گذاشته شد برای آشنایی خوانندگان با مولانا و اثر جاودانه‌اش مطالبی به آغاز کتاب اضافه کنم. این کتاب علاوه بر کسانی که می‌خواهند از دریای مثنوی معنوی سبوه‌های خود را پر سازند، می‌تواند در تدریس واحد‌های درسی مثنوی مولانا در رشته زبان و ادبیات فارسی دانشگاه‌ها نیز مورد استفاده دانشجویان قرار گیرد.

اصغر محمودآبادی

ا‌هر - بهار ۱۳۹۴

۰۹۱۴۴۲۶۰۱۴۷